

Превенция на агресивното поведение у децата в училище и детската градина
The Prevention of Aggressive Children's Behavior in School and Kindergarten

МИЛОСЪРДИЕТО И БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТТА КАТО СРЕДСТВО ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА АГРЕСИЯТА В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Евгения Цветанова

Целодневна детска градина „Братя Грим“, Шумен

Резюме. Статията засяга проблеми, свързани с методи и техники за превенция на агресията в предучилищна възраст. Представя успешни практики в тази посока чрез възпитание на милосърдие и прояви на благотворителност. Този вид дейности оказват положително влияние върху децата, предвид позитивния заряд, който носят.

Keywords: education, charity, children, motivation.

През последните години зачестиха неимоверно случаите на детска агресия в различни форми и по различни поводи. Най-често дефицитът на родителско внимание към заниманията на детето се оказва причина то да го търси чрез действия, които ще го привлекат на всяка цена. Децата имат нужда да бъдат забелязвани, както и да общуват пълноценно с родителя. Когато това липсва, те всячески търсят контакт с родителя дори и чрез агресивни действия, знаейки, че така ще им бъде обърнато внимание. На много важна позиция се намира образецът въщи. Ако децата често стават свидетели на битови скандали, завършващи с побой, почти сигурно е, че ще копират този модел.

От друга страна, агресивната медийна среда също влияе отрицателно с примера, който дава. Новини, изпълнени с насилие, детски филми и програми, рекламиращи агресия, предизвикват нова такава.

От трета страна, в детската градина се срещат малките светове на различни култури, етноси, възпитание. Това също е предпоставка за неразбиране и неосъществени очаквания и други, водещи до поведение от този тип.

Водена от идеята да бъде полезна на децата и общността, да работи пълноценно за възпитанието на децата, община Шумен прие **Общинска програма за превенция на агресивното поведение на децата от предучилищна възраст (2010–2012)**. Целта ѝ бе изготвяне на ефективен и устойчив механизъм, както и план за действие чрез реализиране на политики за превенция на агресивното поведение на децата от предучилищна възраст, ангажиране на родителската общност и утвърждаване на позитивни модели на

поведение.¹⁾ Един от приоритетите бе да се изгради ефективен модел на педагогическа технология за превенция на агресивното поведение на децата.

Нашата градина също разработи свой план за работа. Една от основните му линии беше *да работим за превенция на агресията чрез възпитание на милосърдие и отношение към дарителството като хуманен акт*. Избрахме тези аспекти, защото считаме, че чрез тях децата (а и техните родители отчасти) ще се учат на:

- толерантност
- отдаденост
- смирение, позитивизъм
- отговорност
- екипност
- креативност и т.н.

Спазвахме следните принципи:

- да включваме максимален брой хора/деца и техните семейства;
- да отразяваме направеното добро в медии, табла, блогове и др.;
- да даваме задачи според възможностите и интересите;
- да не прекаляваме с темата и ангажиментите.

За тези две години ние направихме много. Дейностите условно биха могли да бъдат разделени на:

- насочени към децата;
- насочени към децата и семействата;
- насочени към деца, семейства и общността;

Освен планираните и непланираните ситуации, откритите моменти и работата в центрове за дейност в ежедневната работа ние реализирахме редица инициативи:

- издадохме сборник „Слънчеви лъчи през детските очи“, в който родителите писаха стихове за пролетта, а децата ги илюстрираха;
- децата засяха цветя и ги отгледаха, а бащите ги откупиха благотворително за подарък за майките за 8 март;
- участвахме в концерти и фестивали, част от тях с благотворителна цел;
- продължихме инициативата ни „Подари моята картичка“, която през 2012 година се проведе за 6 път. По Коледа наши деца, родители и учители правят картички и ги предлагаме за продан на фирми и граждани;
- продължихме инициативата „Всеки с цвете на градина“, която правим по традиция всяка втора седмица на април. Така засаждаме ежегодно повече от 150 цветя;
- в рамките на Световния ден за засаждане дръвчета, организиран от Фондация „ЕНО“ (Финландия), засаждаме дръвчета в двора на градината, дарени от родители;
- пролетно и есенно почистване на двора на градината, който е повече от 7 декара, съвместно с родителите;
- коледен поздрав за Онкологичното отделение и Детското отделение в МБААЛ–Шумен, и мн. др.

Всички тези дейности водят до създаване на истинска местна общност, ангажирана с проблемите на децата. Показват стойностните неща в живота и дават позитивизъм в ежедневието. Ангажирането на вниманието с положителни неща неминуемо изтласква негативната енергия, която акумулира агресия. Така нашият подход се оказва действащ и наистина възпитателен.

Един наистина много тежък проблем в края на периода ангажира изцяло вниманието ни. Дете от подготвителна група се разболя много тежко – диагнозата е тумор на мозъка. Внезапната новина в първия момент ни стъписа. В следващите няколко дни обаче ние разбрахме, че не сме работили напразно. Родителската общност, без да бъде подтиквана от нас, инициира мащабна кампания в помощ на Мартин (така се казва болното дете). В нея ние – детската градина, не бяхме ръководители, а истински партньори. Само за два месеца с изключителната активност на родителите и с наша подкрепа успяхме да:

- открием дарителска сметка;
- поставим касички във всяка група със „Зов за помощ“;
- инициираме тази инициатива и в други детски градини и училища;
- ораганизираме информационна кампания в местните и електронните медии;
- организираме благотворителен концерт с участници и от други градове;
- организираме спешна кръводарителска акция, по време на която повече от 60 души дадоха кръв за спасяването на Марти;
- създадохме група във Фейсбук, на която се публикува актуална информация за състоянието на детето и събраните средства;
- потърсихме дарители заедно с родителите в шуменски фирми;
- продават се он-лайн ваучери в помощ на детето;
- тази година нашата инициатива „Подари моята картичка“ е изцяло за него;
- поставихме кутии в големите магазини.

Така месец след първата спешна операция, благодарение *основно на родителите от градината*, бяхме събрали повече от 30 000 лв.

Участието на децата беше особено важно за тяхното възпитание. Затова те:

- направиха фотосесия с поздрав за Марти, който той получи в болницата;
- в Деня на християнското семейство деца и родители от неговата група изработиха нещо за поздрав, което той получи у дома;
- по време на открит момент в рамките на Конференцията за превенция на агресията, която се проведе в Шумен през ноември, децата нарисоваха картини на платно. Част от тях бяха откупени от гостите благотворително, а друга подарихме на Марти;
- участваха в благотворителния концерт със свое изпълнение;
- правеха картички и ги продаваха заедно с родителите си и др.

В тази наша дейност включихме и партньорите си от проекта за училищно партньорство по секторна програма „Коменски“ – „Вълшебна книга на европейските приказки“. Направихме извънредна дейност „По Коледа стават чудеса – приказка за Марти“. Децата от всички страни, заедно с любим герой

от тяхна приказка, написаха на Марти вълшебна приказка за неговото излекуване. Идеята беше той да почувства подкрепа и да приеме максимално много положителна енергия. Детето беше успешно оперирано в Турция и сега му предстоят химио- и лъчетерапия. Затова кампанията продължава.

В този период децата бяха завладени от идеята да помогнат, да бъдат полезни. Осъзнаха колко важни са подкрепата и приятелството. Почувстваха се значими, защото можеха да дадат нещо от себе си. Така милосърдието стана неусетно част от техния мироглед. Благотворителността се превърна в нещо естествено, желано и очаквано. Най-голямата радост за нас, педагозите, бе, че вече не ние подбуждахме към това, а самите деца и техните семейства. Децата започнаха да мислят върху постъпките си и поведенческите прояви, които досега не им правеха впечатление. Те все повече ангажират вниманието си с полезни и позитивни дейности. Затова смятаме, че работата ни е била полезна, успешна и навременна. От това агресията няма да спре, но със сигурност ще бъде по-малко. Едно от най-важните неща е семействата и градината наистина да работят заедно за по-доброто бъдеще на децата. Двугодишната ни работа доказва, че когато децата и техните семейства са ангажирани с дейности, носещи положителен заряд, агресивните прояви намаляват. Милосърдието и благотворителността не само помагат в тази ни работа, но и остават като необходимост в характера на малките ни възпитаници. Така се изгражда и модерното гражданско общество.

БЕЛЕЖКИ

1. Общинска програма за превенция на агресивното поведение на децата в предучилищна възраст, община Шумен, <http://www.shumen.bg/100203.pdf>

COMPASSION AND CHARITY AS A TOOL FOR PREVENTION OF AGGRESSION IN PRE-SCHOOL AGE

Abstract. The article examines the issue of prevention of aggression in pre-school through compassion and charity as absolute counterweights of violence. Through them children learn to be tolerant, dedicated, modest, responsible, to work in a team and other qualities necessary for their future socialization and on the other hand engaging children's attention with positive activities for neutralization of the aggressive behavior. The forms for working with children, families and society are presented.

Evgeniya Tsvetanova

✉ Kindergarten Bratya Grim
28, Rodopi str.
9700 Shumen, Bulgaria
E-mail: bragrim@abv.bg